

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

Qvod Remissionem Peccatorvm Sola Fide In Christum consequamur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

DE IUSTIFICATIONE.

operum in iustificatione excluditur. Idq; perspicue ostendemus.

QVOD REMISSIONEM PECCATORVM SOLA FIDE IN Christum consequamur.

Fateri etiam aduersarios existimamus, q; in iustificatione primum necessaria sit remissio peccatorum. Omnes enim sub peccato sumus. Quare sic argumentamur.

Consequi remissionem peccatorum, est iustificari, iuxta illud. Beati quorum remisse sunt iniquitates.

Sola fide in Christum, non per dilectionem, non propter dilectionem aut opera, consequimur remissionem peccatorum, etsi dilectio sequitur fidem.

Igitur sola fide iustificamur, intelligendo iustificationem, ex iniusto iustum effici, seu regenerari.

Minor ita facile poterit declarari, si sciamus, quomodo fiat remissio peccatorum. Aduersarij frigidissime disputant, Vtrum sint una mutatio remissio peccatorum, & infusio gratia. Ociosi homines quid dicerent, non habebant. In remissione peccatorum

eatorum oportet in cordibus uinci terrores peccati,
 et mortis aeternae, sicut paulus testatur 1. Cor.
 inth. 15. Aculeus mortis peccatum est. Potencia
 uero peccati lex. Gratia autem Deo, qui dat nobis
 uictoriam per Dominum nostrum Iesum Christum,
 id est, peccatum perterrefacit conscientias. Id fit
 per legem, quae ostendit iram Dei aduersus peccatum,
 sed uincimus per Christum. Quomodo? fide,
 cum erigimus nos fiducia promissae misericordiae
 propter Christum. Sic igitur probamus minorem.
 Ira Dei non potest placari, si opponamus nostra
 opera, quia Christus propositus est propiciator, ut
 propter ipsum fiat nobis placatus pater. Christus
 autem non apprehenditur tanquam mediator, nisi
 fide. Igitur sola fide consequimur remissionem peccatorum,
 cum erigimus corda fiducia misericordiae
 propter Christum promissae.

Item Paulus Roma. 5. ait. Per ipsum habemus
 accessum ad Patrem, et addit, per fidem. Sic igitur
 reconciliamur Patri, et accipimus remissionem
 peccatorum, quando erigimur fiducia promissae
 misericordiae propter Christum. Aduersarij Christum
 ita intelligunt mediatorem et propiciatorem
 esse, quia meruerit habitum dilectionis, non iubent
 nunc

DE IVSTIFICATIONE.

nunc eo uti mediatore, sed prorsus sepulto Christo, fingunt nos habere accessum per propria opera, & per hæc habitum illum mereri, & postea dilectione habere pacem cōscientiæ. An non est hoc prorsus sepelire Christum, & totam fidei doctrinam tollere? Paulus econtra docet nos habere accessum, hoc est, pacem per Christum, Et ut ostenderet quo modo id fiat, addit q̄ per fidem habeamus accessum. Fide igitur propter Christum accipimus remissionem peccatorum. Non possumus iræ Dei opponere nostram dilectionem, & opera nostra.

Secundo. Certum est peccata remitti propter propiciatorem Christum. Roma. 3. Quem posuit Deus propiciatorem. Addit autem Paulus per fidem. Itaq; nobis prodest hic propiciator, cum fide apprehendimus promissam in eo misericordiam, & opponimus eam iræ ac iudicio Dei. Et in eandem sententiam scriptum est ad Ebreos. 4. Habentes Pontificem &c. accedamus cum fiducia. Iubet enim accedere ad Deum, non fiducia nostrorum meritorum, sed fiducia Pontificis Christi, requirit igitur fidem.

Tertio. Petrus in Actis Cap. x. Huic omnes
Propheta

Prophetae testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum. Quomodo potuit clarius dicere? Remissionem peccatorum accipimus inquit per nomen eius, hoc est, propter eum, ergo non propter nostra merita, non propter nostram contricionem, attricionem, dilectionem, cultus, opera. Et addit, cum credimus in eum. Requirit igitur fidem. Neque enim possumus apprehendere nomen Christi, nisi fide. Præterea allegat consensum omnium Prophetarum. Hoc uere est allegare Ecclesiæ autoritatem, sed de hoc loco infra de poenitentia rursus dicendum erit.

Quarto. Remissio peccatorum est res promissa propter Christum. Igitur non potest accipi, nisi sola fide. Nam promissio accipi non potest, nisi sola fide. Roma. 4. Ideo ex fide, ut sit firma promissio, secundum gratiam, quasi dicat, Si penderet res ex meritis nostris, incerta & inutilis esset promissio, quia nunquam constituere possemus, quando satis meriti essemus. Idque facile intelligere queunt peritæ conscientie. Ideo Paulus ait. Gala. 3. Conclufit Deus omnia sub peccatum, ut promissio ex fide Iesu Christi detur credentibus. Hic detra-

D   hic

DE IUSTIFICATIONE.

hit meritum nobis, quia dicit omnes reos esse, & conclusos sub peccatum, deinde addit promissionem uidelicet, remissionis peccatorum, & iustificationis dari, & addit, quomodo accipi promissio possit, uidelicet, fide. Atq; hæc ratio sumpta ex natura promissionis apud Paulum præcipua est, & sæpe repetitur. Neq; excogitari, neq; fingi quidquam potest, quo hoc Pauli argumentum euerit queat. Proinde non paciantur se bonæ mentes depelli ac hac sententia, q, tantum fide accipiamus remissionem propter Christum, In hac habent certam & firmam consolationem aduersus peccati terrores, & aduersus æternam mortem, & aduersus omnes portas inferorum.

Cum autem sola fide accipiamus remissionem peccatorum & reconciliationem propter Christum, sola fides iustificat, quia reconciliati reputantur iusti & filij Dei, non propter suam mundiciem, sed per misericordiam propter Christum, si tamen hanc misericordiã fide apprehendant. Ideo q; scriptura testatur q, fide iusti reputemur. Adijcimus igitur testimonia quæ clare pronunciant, q, fides sit ipsa iusticia, qua coram Deo iusti reputamur, uidelicet non, quia sit opus per sese dignum, sed quia accipit promissionem qua Deus pollicitus est, q,

est, & propter Christum uelit propicius esse cre-
dentibus in eum, seu quia sentit, & Christus sit no-
bis factus a Deo, sapientia, iusticia, sanctificatio,
& redemptio.

Paulus in Epistola ad Romanos præcipue
de hoc loco disputat, & proponit, & gratis iustifi-
cemur fide, credentes nobis Deum placatum prop-
ter Christum. Et hanc propositionem capite ter-
tio, quæ statum uniuersæ disputationis continet,
trahit. Arbitramur hominem fide iustificari, non
ex operibus legis. Hic aduersarij interpretantur
ceremonias Leuiticas, At Paulus non tantum de
ceremonijs loquitur, sed de tota lege. Allegat
enim infra ex Decalogo. Non concupisces. Et si
opera moralia mererentur remissionem peccato-
rum, & iustificationem, etiam nihil opus esset
Christo, & promissione, & ruerent omnia illa,
quæ Paulus de promissione loquitur. Male etiam
scriberet ad Ephesios, gratis nos saluatos esse, &
donum Dei esse, non ex operibus. Item Paulus alle-
gat Abraham, allegat Dauidem, at hi de circumci-
sione habuerunt mandatum Dei. Itaq; si ulla ope-
ra iustificabant, necesse erat illa opera tunc cum
mandatum haberent, etiam iustificasse. Sed recte
docet Augustinus, Paulum de tota lege loqui,

D ij   sicut

DE IVSTIFICATIONE.

sicut prolixè disputat de spiritu & litera, ubi postremo ait, His igitur consideratis pertractatisq; pro uiribus, quas Dominus donare dignatur, colligimus non iustificari hominem præceptis bonæ uitæ, nisi per fidem Iesu Christi.

Et ne putemus temere excidisse Paulo sententiam, q; fides iustificet, longa disputatione munit & confirmat eam in quarto Capite ad Romanos. Et deinde in omnibus Epistolis repetit.

Sic ait Capite quarto ad Roma. Operanti merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum, Ei autem qui non operatur, credit autem in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iusticiam, Hic clare dicit fidem ipsam imputari ad iusticiam. Fides igitur est illa res, quæ Deus pronunciat esse iusticiam, & addit gratis imputari. Et negat posse gratis imputari, si propter opera deberetur. Quare excludit etiam meritum operum moralium. Nam si his deberetur iustificatio coram Deo, non imputaretur fides ad iusticiam sine operibus.

Et postea. Dicimus enim q; Abrahæ imputata est fides ad iusticiam.

Capite

Capite. 5. ait. Iustificati ex fide, pacem habemus erga Deum, id est, habemus conscientias tranquillas & letas coram Deo.

Roma. 4. Corde creditur ad iusticiam. Hic pronunciat fidem, esse iusticiam cordis.

Ad Galatas 2. Nos in Christo Iesu credimus, ut iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis.

Ad Ephe. 2. Gratia enim saluati estis per fidem, & hoc non ex uobis, Dei enim donum est, non ex operibus, ne quis glorietur.

Iohannis primo. Dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius, qui non ex sanguinibus, neq; ex uoluntate carnis, neq; ex uoluntate uiri, sed ex Deo nati sunt.

Iohannis 3. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum non pereat.

Item, Non misit Deus filium suum in mundum, ut iudicet mundum, sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non iudicatur.

Actuum 13. Notum igitur sit uobis uiri fratres

D iij tres

DE IUSTIFICATIONE.

tres, & per hunc uobis remissio peccatorum annuntiatur, & ab omnibus quibus non potuistis in lege iustificari, in hoc omnis qui credit iustificatur. Quomodo potuit clarius de officio Christi, & de iustificatione dici? Lex inquit non iustificabat, Ideo Christus datus est, ut credamus nos propter ipsum iustificari. Aperte detrahit legi iustificationem, Ergo propter Christum iusti reputamur, cum credimus nobis Deum placatum esse propter ipsum.

Actuum. 4. Hic est lapis qui reprobatus est a uobis edificantibus, qui factus est in caput anguli, Et non est in aliquo alio salus. Neque enim aliud nomen est sub coelo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Nomen autem Christi tantum fide apprehenditur. Igitur fiducia nominis Christi, non fiducia nostrorum operum saluamur. Nomen enim hic significat causam quae allegatur propter quam contingit salus. Et allegare nomen Christi, est confidere nomine Christi, tanquam causa, seu precio, propter quod saluamur.

Actuum 15. Fide purificans corda eorum. Quare fides illa de qua loquuntur Apostoli, non est ociosa noticia, sed res accipiens spiritum sanctum, & iustificans nos.

Abacuc

Abacuc primo. *Iustus ex fide uiuet.* Hic primum dicit homines fide esse iustos, qua credunt Deum propitium esse, & addit, q̄ eadem fides uiuificet, quia hæc fides parit in corde pacem & gaudium, & uitam æternam.

Esaiæ. 53. *Noticia eius iustificabit multos.* Quid est autem noticia Christi, nisi nosse beneficia Christi, promissiones, quas per Euangelium sparsit in mundum? Et hæc beneficia nosse, proprie & uere est credere in Christum, credere q̄ quæ promisit Deus propter Christum, certo præstet.

Sed plena est scriptura talibus testimonijs, quia alibi legem, alibi promissiones de Christo, & de remissione peccatorum, & de gratuita acceptatione propter Christum tradit. Extant & apud S. Patres sparsim similia testimonia. Ambrosius enim inquit in Epistola ad Ireneum quendam. Subditus autem mundus eo per legem factus est, quia ex præscripto legis omnes conueniuntur, & ex operibus legis nemo iustificatur, id est, quia per legem peccatum cognoscitur, sed culpa non relaxatur. Videbatur lex nocuisse, quæ omnes fecerat peccatores, sed ueniens Dominus Iesus peccatum omnibus quod nemo poterat euitare

DE IVSTIFICATIONE.

re, donauit, & chirographum nostrum sui sanguinis effusione deleuit. Hoc est, quod ait. Abundauit peccatum per legem, Superabundauit autem gratia per Iesum. Quia postquam totus mundus subditus factus est, totius mundi peccatum abstulit, sicut testificatus est Ioannes, dicens. Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Et ideo nemo gloriatur in operibus, quia nemo factis suis iustificatur. Sed qui iustus est, donatum habet, quia post lauacrum iustificatus est. Fides ergo est, quæ liberat per sanguinem Christi, quia beatus ille cui peccatum remittitur, & uenia donatur. Hæc sunt Ambrosij uerba, quæ aperte patrocinantur nostræ sententiæ, detrahit operibus iustificationem, & tribuit fidei, quæ liberet per sanguinem Christi. Conferantur in unum aceruum Sententiarum omnes, qui magnificis titulis ornantur. Nam alij uocantur angelici, alij subtiles, alij irrefragabiles, Omnes isti lecti & relecti non tantum conferent ad intelligendum Paulum, quantum confert hæc una Ambrosij sententia.

In eandem sententiam multa contra Pelagianos scribit Augustinus, de spiritu & litera sic ait. Ideo quippe proponitur iusticia legis, quod qui fecerit

erit eam, uiuet in illa, ut cum quisq; infirmitatem suam cognouerit, non per suas uires, neq; per literam ipsius legis, quod fieri non potest, Sed per fidem concilians iustificatorem, perueniat, & faciat, & uiuat in ea. Opus rectum quod qui fecerit, uiuet in eo, non fit, nisi in iustificato, iustificatio autem ex fide impetratur. Hic clare dicit iustificatorem fide conciliari, & iustificationem fide impetrari. Et paulo post. Ex lege timemus Deum, ex fide speramus in Deum, sed timentibus poenam absconditur gratia, sub quo timore anima laborans &c. per fidem confugiat ad misericordiam Dei, ut det quod iubet. Hic docet lege terri corda, fide autem consolationem capere, & docet prius fide apprehendere misericordiam, quam legem facere conemur. Recitabimus paulo post & alia quaedam.

Profecto mirum est aduersarios tot locis scripture nihil moueri, quae aperte tribuunt iustificationem fidei, & quidem detrahunt operibus. Num frustra existimant toties idem repeti? Num arbitrantur excidisse spiritui sancto non animaduertenti has uoces? Sed excogitauerunt etiam cauilum quo eludunt, dicunt de fide formata accipi debere, hoc est, non tribuunt fidei iustificationem, nisi

D

propter

DE IUSTIFICATIONE.

propter dilectionem, imo prorsus non tribuunt
fidei iustificationem, sed tantum dilectioni, quia
somniaut fidem posse stare cum peccato mortali.
Quorsum hoc pertinet, nisi ut promissionem ite-
rum aboleant, & redeant ad legem. Si fides acci-
pit remissionem peccatorum propter dilectionem,
semper erit incerta remissio peccatorum, quia nun-
quam diligimus tantum quantum debemus, imo
non diligimus, nisi certo statuunt corda, q̄ donata
sit nobis remissio peccatorum. Ita aduersarij dum
requirunt fiduciam proprie dilectionis in remissio-
ne peccatorum & iustificatione, Euangelium de
gratuita remissione peccatorum prorsus abolent,
cum tamen dilectionem illam neq; præstent, neq;
intelligant, nisi credant gratis accipi remissionem
peccatorum.

Nos quoq; dicimus, q̄ dilectio fidem sequi de-
beat, sicut & Paulus ait, In Christo Iesu neq; cir-
cumcisio aliquid ualet, neq; præputium, sed fides
per dilectionem efficax. Neq; tamen ideo scien-
dum est, q̄ fiducia huius dilectionis, aut propter
hanc dilectionem accipiamus remissionem pecca-
torum & reconciliationem, sicut neq; accipimus
remissionem peccatorum propter alia opera se-
quentia. Sed sola fide & quidem fide proprie dicta
accipitur

accipitur remissio peccatorum, quia promissio non potest accipi nisi fide. Est autem fides proprie dicta quæ assentitur promissioni, de hac fide loquitur scriptura. Et quia accipit remissionem peccatorum, & reconciliat nos Deo, prius hac fide iusti reputamur propter Christum, quam diligimus, ac legem facimus, & si necessario sequitur dilectio. Neque uero hæc fides est ociosa notitia, nec potest stare cum peccato mortali, sed est opus spiritus sancti, quo liberamur a morte, quo eriguntur & uiuificantur perterrefactæ mentes. Et quia sola hæc fides accipit remissionem peccatorum, & reddit nos acceptos Deo, & reddit conscientias pacatas ac tranquillas, rectius uocari gratia gratum faciens poterat, quam effectus sequens, uidelicet dilectio.

Hactenus satis copiose ostendimus & testimonijs scripturæ, & argumētis ex scriptura sumptis, ut res magis fieret perspicua, quæ sola fide consequimur remissionem peccatorum propter Christum, & quæ sola fide iustificemur, hoc est, ex iniustis iusti efficiamur, seu regeneremur. Facile autem iudicari potest, quam necessaria sit huius fidei cognitio, quia in hac una conspicitur Christi officiū, hac una accipimus Christi beneficia, hac una affert

certana

DE DILECTIONE ET

certam & firmam consolationem pijs mentibus. Et oportet in Ecclesia extare doctrinam, ex qua concipiant pijs certam spem salutis. Nam aduersarij infeliciter consulunt hominibus dum iubent dubitare, Vtrum consequantur remissionem peccatorum. Quomodo in morte sustentabunt se isti, qui de hac fide nihil audiuerunt, qui putant dubitandum esse, Vtrum consequantur remissionem peccatorum. Præterea necesse est retineri in Ecclesia Christi Euangelium, hoc est, promissionem, q̄ gratis propter Christum remittuntur peccata, id Euangelium penitus abolent, qui de hac fide, de qua loquimur, nihil docent. At Scholastici ne uerbum quidem de hac fide tradunt. Hos sequuntur aduersarij nostri, & improbant hanc fidē. Nec uident se totam promissionem gratuite remissionis peccatorum, & iusticiæ Christi abolere improbata hac fide.

DE DILECTIONE ET IM- PLETIONE LEGIS.

HIC obijciunt aduersarij. Si uis ad uitam ingredi, serua mandata. Item, Factores legis iustificabuntur, & alia multa similia de lege, & operibus ad quæ priusquam respondemus dicendum